

Kunnskaps- og integreringsministeren

Stortinget
Karl Johansgate 22
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

20/911-

13. februar 2020

Representantforslag 8:65 S (2019-2020) Om å omgjøre nasjonale prøver i grunnskolen til utvalgsprøver

De nasjonale prøvene i lesing, regning og engelsk er viktige verktøy for å skape kvalitetsutvikling, åpenhet og dialog på alle nivå i norsk skole. Forslagstillerne mener de nasjonale prøvene bør omgjøres til utvalgsprøver. Dersom dette gjøres, vil det redusere nytteverdien og relevansen av prøvene slik de er i dag. Når vi i dag gjennomfører nasjonale prøver som fullskalaprøver gir de informasjon spesielt tilpasset behovet på ulike nivåer i skolen. Lærere, skoleledere, skoleeiere og nasjonale myndigheter får ulik type informasjon.

I dag får lærerne tilgang til elev- og grupperapporter som skal brukes til underveisvurdering i klasserommet. Resultatene vises i en digital rapporteringsmodul hvor lærerne blant annet kan se om klassen har områder innenfor regning og lesing som skiller seg ut og som bør følges opp. Det kan for eksempel handle om tema som måling og geometri, forstå informasjon i faktatekster eller tolke skjønnlitterære tekster.

Lærerne kan også se hvordan enkeltelever gjør de innenfor ulike delområder og enkeltoppgaver. Dette er viktig for å avdekke om det for eksempel er bestemte teksttyper i lesing eller bestemte regneferdigheter en elev strever med. Rapportene fra nasjonale prøver gir lærerne viktig informasjon som kan brukes i dialog med foreldre om utvikling av grunnleggende ferdigheter.

Skolelederne kan blant annet se om skolen er på ønsket nivå etter kompetansemålene på 4. og 7. trinn. De kan også se hvordan skolen har utviklet grunnleggende ferdigheter over tid og om det er stor ulikhet mellom grupper på egen skole.

På samme måte som skoleleder får informasjon på skolenivå, kan skoleeier se om kommunen er på ønsket nivå etter læreplanen. Skoleeier kan også se hvordan kommunen

har utviklet grunnleggende ferdigheter over tid og om det er stor ulikhet mellom skoler i egen kommune.

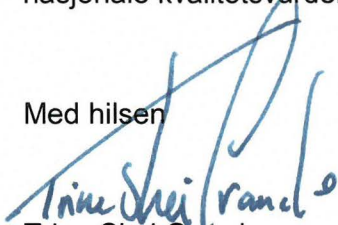
Offentligheten har kun tilgang til resultater som ikke inneholder mulighet for direkte eller indirekte identifisering av enkeltindivider. Resultatene presenteres ikke som en rangering mellom skoler. For forskere er nasjonale prøver en unik og mye brukt datakilde for å frambringe ny kunnskap om læring og skoleutvikling.

Dersom vi endrer fra fullskalagjennomføring til utvalgsprøver, vil lærerne miste muligheten til å bruke nasjonale prøver som verktøy i undervisvurderingen. Skoleleder vil miste muligheten til å bruke prøvene for å utvikle kvaliteten på skolen og prøvene vil ikke lenger kunne brukes av skoleeier til kvalitetsutvikling og styring på kommunenivå. Prøvene blir i praksis redusert til et verktøy for statlig styring og politikkutforming.

Forslagstillerne refererer til evalueringer og undersøkelser som de mener viser at nytteverdien av nasjonale prøver er svak. Denne tolkningen av kunnskapen vi har om bruken av nasjonale prøver er unyansert. Ny forskning fra Universitet i Oslo viser at jo mer kunnskap lærerne hadde om hvordan resultatene fra nasjonale prøver kunne brukes, jo mer brukte de dem, og jo mer positive var de til verdien av dem. Når det gjelder funnet fra 2013 om at den opplevde nytteverdien er størst på skoleeiernivå og skoleledernivå, vil jeg påpeke at en omgjøring nasjonale prøver til utvalgsprøver vil fjerne denne nytteverdien.

De nasjonale prøvene må stadig videreutvikles for at de fortsatt skal være relevante verktøy for alle nivåer i skolen. Prøvene må også utvikles slik at de medfører minst mulig belastning for skoler, lærere og ikke minst elever. Vi har etter en åpen og involverende prosess fastsatt nye læreplaner for de gjennomgående fagene i skolen. Jeg vil nå i lys av fagfornyelsen og i tråd med Granavolden-plattformen og anmodningsvedtak fra Stortinget gjennomgå hele det nasjonale kvalitetsvurderingssystemet sammen med partene.

Med hilsen

Trine Skei Grande